

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

28 NOVEMBRE 1961.

PROPOSITION DE LOI

établissant un statut
des agents commerciaux.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Il est nécessaire d'assurer une légitime sauvegarde aux intermédiaires du commerce que les règles du droit commun ne suffisent pas toujours à protéger efficacement. On sait combien leur tâche est malaisée et présente des caractéristiques propres qui justifient un statut particulier. L'adoption de ce statut serait de nature à remédier à la situation confuse actuelle, imputable pour une grande part, à la difficulté de rattacher les contrats existants à une catégorie juridique déterminée.

Il convient de se préoccuper des représentants autonomes et agents commerciaux au même titre que des représentants de commerce engagés dans les liens d'un contrat d'emploi, pour lesquels il existe déjà un projet de loi déposé au Sénat (Doc. parl. Sénat, 1958-1959, n° 313). Il n'y a pas entre ceux-ci une différence de nature fondamentale, si ce n'est le degré d'indépendance dont ils jouissent, dans l'exercice de leur activité.

Toutefois, cet élément est suffisamment important pour justifier un traitement distinct inhérent à la logique des choses et d'ailleurs, conforme aux principes de notre droit.

C'est pourquoi nous avons pris l'initiative d'élaborer un avant-projet de statut applicable aux agents commerciaux.

Guy CUDELL.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

28 NOVEMBER 1961.

WETSVOORSTEL

tot instelling van een statuut
van de handelsagenten.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het is nodig dat de tussenpersonen van de handel, die niet steeds doelmatig beschermd kunnen worden door de regels van gemeen recht, wettelijke bescherming genieten. Men weet hoe moeilijk hun taak is en hoe deze eigen kenmerken vertoont, die een bijzonder statuut rechtvaardigen. De aanneming van dit statuut zou ertoe bijdragen om huidige verwarde toestand te verhelpen, die voor een groot deel te wijten is aan de moeilijkheid om de bestaande contracten onder te brengen in een bepaalde rechtskundige categorie.

De zelfstandige vertegenwoordigers en de handelsagenten verdienen evenveel belangstelling als de handelsvertegenwoordigers die gebonden zijn door een arbeidsovereenkomst, waarvoor reeds een wetsontwerp bestaat, dat ingediend werd bij de Senaat (Parl. stuk, Senaat 1958-1959, n° 313). Er bestaat tussen hen geen fundamenteel verschil, tenzij de graad van zelfstandigheid die zij genieten bij de uitoefening van hun activiteit.

Die factor is nochtans belangrijk genoeg om een afzonderlijke behandeling te wettigen, die logisch en trouwens in overeenstemming is met onze rechtsbeginselen.

Wij hebben daarom het initiatief genomen, een voor de handelsagenten geldend voorontwerp van statuut uit te werken.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Est agent commercial au sens de la présente loi, celui qui, à titre de profession, négocie et éventuellement, conclut des opérations commerciales pour le compte et au nom d'un ou de plusieurs commettants auxquels il est lié par un contrat permanent sans être placé dans des liens de subordination à leur égard.

Art. 2.

Lorsque le contrat n'est pas rédigé par écrit, il est présumé être conclu pour une durée indéterminée et est soumis aux dispositions de la présente loi.

Art. 3.

L'agent commercial a le droit d'accepter de nouvelles représentations sans avoir à en référer à ses commettants. Sauf dispositions contraires du contrat, il ne peut accepter la représentation d'une entreprise concurrente de celle de l'un de ses commettants, sans l'accord exprès de ce dernier. Sauf stipulations contraires, l'agent commercial a le droit d'effectuer des opérations pour son propre compte, à condition qu'il ne s'agisse pas d'actes de concurrence à l'égard d'un de ses commettants.

Il peut, sauf dispositions contraires, recruter ou employer sans autorisation des sous-agents rémunérés par lui.

Art. 4.

La commission est due sur tout ordre accepté par le commettant et suivi d'exécution.

Tout ordre est présumé accepté, sauf refus ou réserves formulés par écrit par le commettant à son agent, dans un délai fixé par le contrat. A défaut de fixation, ce délai est de trois mois.

L'inexécution par le fait du commettant d'un ordre accepté ne supprime pas le droit à la commission.

Art. 5.

Le commettant remet à l'agent avant la fin du mois suivant celui au cours duquel l'ordre a été entièrement ou partiellement exécuté, un relevé comportant tous les éléments permettant le calcul des commissions et, à la demande de l'agent, les doubles des factures, des quittances ou de tous autres documents probants.

Art. 6.

Sauf stipulations contraires, la commission est exigible quinze jours après l'envoi du relevé visé à l'article 5.

Si l'exécution de l'ordre est partielle ou échelonnée, la commission est exigible dans les mêmes conditions au prorata de la partie exécutée.

Art. 7.

Lorsque le contrat a été conclu pour une durée illimitée, il ne peut y être mis fin que par un préavis dont la durée

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Handelsagent, in de zin van deze wet, is hij die, uit hoofde van zijn beroep, onderhandelt over handelsverrichtingen of deze, in voorkomend geval, afsluit voor rekening of in naam van een of meer opdrachtgevers tegenover wie hij verbonden is door een vast contract, zonder te hunnen opzichte in een toestand van onderhorigheid te verkeren.

Art. 2.

Wanneer het contract niet schriftelijk is opgemaakt, wordt het verondersteld voor een onbepaalde duur gesloten en aan de bepalingen van deze wet te zijn onderworpen.

Art. 3.

De handelsagent heeft het recht nieuwe vertegenwoordigingen te aanvaarden zonder zijn opdrachtgevers hiervoor te moeten raadplegen. Behoudens strijdige bepalingen van het contract, mag hij geen vertegenwoordiging aanvaarden van een onderneming die een van zijn opdrachtgevers concurrentie aandoet, zonder de uitdrukkelijke toestemming van deze laatste. Behoudens strijdige bepalingen, heeft de handelsagent het recht, voor eigen rekening, handelsverrichtingen te voeren, mits deze verrichtingen ten opzichte van zijn opdrachtgevers geen daden van concurrentie zijn.

Behoudens strijdige bepalingen mag hij, zonder machtiging, door hem bezoldigde subagenten aanwerven of tewerkstellen.

Art. 4.

Het commissieloon is verschuldigd voor ieder order die door de opdrachtgever is aanvaard en door uitvoering is gevolgd.

Ieder order wordt vermoed aanvaard te zijn, behoudens weigering of voorbehoud door de opdrachtgever aan zijn agent schriftelijk medegedeeld, binnen een in het contract bepaalde termijn. Is deze niet bepaald, dan bedraagt hij drie maanden.

Niet-uitvoering door toedoen van de opdrachtgever van een aanvaarde order doet het recht op commissieloon niet vervallen.

Art. 5.

Voor het einde van de maand die volgt op die waarin de order geheel of gedeeltelijk is uitgevoerd, overhandigt de opdrachtgever aan de agent een staat met alle gegevens voor de berekening van het commissieloon en, op verzoek van de agent, de duplicaten van de facturen, van de kwijtschriften of van andere bewijsstukken.

Art. 6.

Behoudens strijdige bepalingen, is het commissieloon eisbaar vijftien dagen na de toezending van de in artikel 5 bedoelde staat.

Is de order gedeeltelijk uitgevoerd of wordt de uitvoering gespreid, dan is het commissieloon op dezelfde wijze eisbaar naar verhouding van het uitgevoerde gedeelte.

Art. 7.

Indien het contract voor onbepaalde tijd is gesloten kan er slechts een eind aan gemaakt worden door opzegging,

est fixée par le contrat sans pouvoir être inférieure à trois mois, majorés d'un mois par année d'activité avec un maximum de dix-huit mois. La résiliation n'est soumise à aucun préavis si elle est justifiée par une faute grave commise par l'autre partie.

Art. 8.

En cas de rupture du contrat par le commettant sans respecter le préavis conventionnel ou le préavis légal minimum, il devra payer une indemnité correspondant à la durée du délai de ce préavis.

On prendra comme base la moyenne mensuelle du bénéfice tiré par l'agent commercial de sa représentation, calculé sur la moyenne arithmétique des trois dernières années ou sur la durée du contrat si celui-ci a eu moins de trois ans d'exécution.

Art. 9.

Lorsque le contrat est à durée déterminée, il ne peut y être mis fin par le commettant que moyennant paiement d'une indemnité égale aux avantages que retirerait l'agent commercial du contrat jusqu'à son terme, sans cependant que cette indemnité puisse excéder le double de l'indemnité correspondant à celle qui aurait dû être payée si le contrat avait été à durée indéterminée.

Art. 10.

Lorsque le contrat à durée indéterminée a été rompu par le fait du commettant pour d'autres causes que la faute grave de l'agent, celui-ci pourra réclamer une indemnité correspondant à la part qui lui revient dans la création ou le développement de la clientèle qui resterait acquise à son commettant après la résiliation du contrat. Cette indemnité peut être fixée par les parties dans la convention et, à défaut de stipulation sur ce point dans la convention, elle est fixée par le juge en équité.

Art. 11.

Dans le cas visé à l'article 10, l'agent pourra également réclamer une juste indemnité pour les frais exposés en vue d'exploiter sa représentation et dont il n'a pu tirer profit à la suite de la rupture du contrat, en ce compris les indemnités de préavis qu'il devrait donner aux employés et sous-agents engagés en vue de l'exploitation de sa représentation.

Art. 12.

Il ne peut être dérogé aux dispositions de la présente loi au détriment de l'agent commercial. Ces dispositions sont de plein droit applicables aux contrats en cours. Elle ne peuvent constituer une cause de rupture de ces contrats.

14 novembre 1961.

waarvan de duur bepaald wordt door het contract, zonder nochtans minder dan drie maanden te mogen bedragen, verhoogd met een maand per jaar dienst met een maximum van achttien maanden. De beëindiging van het contract is aan geen opzegging gebonden, indien zij veroorzaakt wordt door een zware tekortkoming van de andere partij.

Art. 8.

Indien de opdrachtgever het contract verbreekt zonder de conventionele opzegging of de wettelijke minimumopzegging te eerbiedigen is hij een vergoeding verschuldigd die overeenstemt met de duur van deze opzegging.

Als basis wordt genomen de gemiddelde maandelijkse winst, die de handelsagent uit zijn vertegenwoordiging maakt. Deze winst wordt berekend op het rekenkundige gemiddelde van de laatste drie jaren of op de duur van het contract, als dit gedurende minder dan drie jaar werd uitgevoerd.

Art. 9.

Als het contract een bepaalde duur heeft, kan de opdrachtgever er slechts een eind aan maken tegen uitkering van een vergoeding gelijk aan het bedrag van de voordelen welke het contract tot het einde zou opleveren voor de handelsagent, echter zonder dat die vergoeding meer mag bedragen dan tweemaal de vergoeding welke overeenstemt met het bedrag dat zou zijn uitgekeerd indien het contract voor een onbepaalde duur was gesloten.

Art. 10.

Zo het contract met onbepaalde duur door toedoen van de opdrachtgever is verbroken om andere redenen dan een zware tekortkoming van de agent, kan deze een vergoeding eisen welke overeenkomt met het deel dat hem toekomt bij het vormen of uitbreiden van het cliënteel welke de opdrachtgever na verbreking van het contract zou behouden. Deze vergoeding kan door partijen worden bepaald in de overeenkomst en, bij gebreke van beding daaromtrent in de overeenkomst, wordt zij door de rechter naar billijkheid bepaald.

Art. 11.

In het in artikel 10 bedoelde geval kan de agent eveneens een billijke vergoeding eisen voor de kosten met het oog op de exploitatie van zijn vertegenwoordiging en waaruit hij ten gevolge van de verbreking van het contract geen profijt heeft kunnen halen, met inbegrip van de vergoedingen wegens opzegging die hij zou moeten uitkeren aan de bedienden en subagenten die hij met het oog op de exploitatie van zijn vertegenwoordiging in dienst heeft genomen.

Art. 12.

Van de bepalingen van deze wet mag niet worden afgeweken ten nadele van de handelsagent. De onderhavige bepalingen zijn van rechtswege toepasselijk op de lopende contracten. Zij mogen geen oorzaak zijn van verbreking dezer contracten.

14 november 1961.

G. CUDELL,
C. VERBAANDERD,
R. DREZE.